

Sociaal-Economische
Raad Curaçao

Aan de Minister-President
Minister van Algemene Zaken,
Dhr. E. Ph. Rhuggenaath MBA/MBI
Fort Amsterdam 17

Alhier.

Datum: Willemstad, 12 januari 2021

Ref.nr.: 005/2021-SER

Betreft: Advies inzake ontwerplandsverordening tot wijziging van onroerendezaakbelasting 2014

Excellentie,

Gaarne vragen wij hierbij uw aandacht voor het volgende.

Op 26 november 2020 heeft de Sociaal-Economische Raad (SER) een adviesverzoek van u ontvangen betreffende de ontwerplandsverordening tot wijziging van onroerendezaakbelasting 2014 (zaaknummers 2016/032641 en 2016/017997), ref. nr. 140/2020-SER).

Bijgaand advies betreffende het ontwerp is in de bijzondere voorbereidende en plenaire vergadering van 11 januari 2021 behandeld en vastgesteld.

Voor een inhoudelijke uiteenzetting wordt verwezen naar genoemd advies.

Namens de Sociaal-Economische Raad,

De fungerend Voorzitter,

Dhr. mr. J.H. Jacobs

De Algemeen Secretaris,

Dhr. drs. R.J. Henriquez

cc.: De Minister van Financiën
Directie Fiscale Zaken
De Uitvoeringsorganisatie Wetgeving en Juridische Zaken (UO/WJZ)

Ansinghstraat 15-17
Willemstad, Curaçao
T: (+5999) 461-5406/ 5328

www.ser.cw

Sociaal-Economische Raad

De Sociaal-Economische Raad (SER) is een vast college van advies met als taak de regering en de Staten te adviseren over het te voeren sociaaleconomisch beleid, aangelegenheden van sociaaleconomische aard en over wettelijke regelingen van sociaaleconomische aard. Richtinggevend bij de advisering door de SER is het hanteren van een breed welvaartsbegrip waarbij het niet alleen gaat om materiële vooruitgang, maar ook om aspecten van sociaal welzijn en een goede kwaliteit van de leefomgeving, kortom een duurzame ontwikkeling van de samenleving.

De SER streeft daarbij naar kwaliteit en draagvlak: hoge deskundigheid in combinatie met breed gedragen overeenstemming en steun in de samenleving.

Dat kan door in tripartiete vorm – werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers en onafhankelijke leden – te discussiëren over beleid en beleidsvoornemens van de regering en daarover gevraagd en ongevraagd te adviseren.

Diverse maatschappelijke organisaties krijgen ook een luisterend oor bij de SER; afhankelijk van het onderwerp ter advisering, worden deze organisaties op uitnodiging van de SER gevraagd hun deskundigheid in te brengen.

Actuele informatie over de samenstelling en de werkzaamheden van de SER, adviezen, persberichten en het laatste nieuws zijn te vinden op de website van de SER.

Sociaal-Economische Raad
Ansinghstraat 15-17
Willemstad, Curaçao
T (+5999) 461 5406 / 5328
E info@ser.cw
www.ser.cw

Overname van teksten is toegestaan onder bronvermelding

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	1
1.1	Strekking en inhoud van het ontwerp	1
2.	Standpunt van de SER	2
2.1.	Eerdere advisering inzake wijziging OZB	2
2.2.	Principe van lastenverlichting	3
2.2.1.	Gunstige koopkrachteffecten niet voor iedereen	3
2.2.2.	Terugwerkende kracht onvoldoende gemotiveerd	5
2.3.	Geen beleidsmatige koppeling met afgesproken belastinghervormingen uit Landspakket	6
2.4.	Doeltreffendheid geborgd in praktische uitvoering Landsverordening OZB?.....	8
2.5.	Financieel-economische implicaties	10
	Tot slot.....	10

1. Inleiding

Op 26 november 2020 heeft de Sociaal-Economische Raad (SER) een adviesverzoek ontvangen van de Raad van Ministers betreffende de nota van wijziging op de ontwerplandsverordening tot wijziging van de Landsverordening onroerendezaakbelasting 2014 (P.B. 2014, no. 5, zoals laatstelijk gewijzigd bij P.B. 2016, no. 77) (zaaknummer: 2016/032641; 2016/029498; 2016/029283; 2016/017997; 2017/007435; 2017/00259; ref.nr. 140/2020-SER), hierna verder aan te duiden als de ontwerplandsverordening of het ontwerp.

1.1 Strekking en inhoud van het ontwerp

De ontwerplandsverordening strekt ertoe een algehele tariefsverlaging in de onroerendezaakbelasting (hierna: OZB) door te voeren. Daartoe wordt in artikel I, onderdeel A, van de nota van wijziging¹ op de ontwerplandsverordening het aantal schijven zoals opgenomen in artikel 6 van die landsverordening uitgebreid met één schijf, worden de bedragen aan verschuldigde belasting zoals opgenomen in onderdeel A, overeenkomstig het bepaalde in artikel I, onderdeel B, aangepast aan de nieuwe voorgestelde tarieven die met terugwerkende kracht per 1 januari 2019 van toepassing zullen zijn, wordt het bedrag waarvoor geen onroerendezaakbelasting verschuldigd is in artikel I, onderdeel C, aangepast en wordt in artikel I, onderdeel D een omissie gecorrigeerd en wordt verder bepaald dat indien alle aanslagen van onroerendezaakbelasting van één persoon op een aanslagbiljet worden verenigd, de drempel genoemd in artikel 7, achtste lid, voor het totaalbedrag van alle aanslagen geldt. Voorts beoogt het ontwerp met het oog op de rechtszekerheid, de aanschrijving die op 18 oktober 2016 is gepubliceerd, te codificeren.

Met deze (aanvullende) wijzigingen op de in 2016 bij de Staten ingediende ontwerplandsverordening tracht de regering, aldus de toelichting op de nota van wijziging, lastenverlichting te bewerkstelligen in de huidige situatie waarbij de economie sterk te lijden heeft onder de COVID-19 pandemie. Te dien einde is besloten de aanpassing van het hierboven genoemde artikel 6 (aanpassing van de belastingtarieven en schijven) in te laten gaan met terugwerkende kracht en wel met ingang van 1 januari 2019². Het in de nota van wijziging voorgestelde artikel II voorziet daarin. Wat direct opvalt is dat in het tweede lid van dit artikel een verwijzing wordt gemaakt naar onderdeel E terwijl er geen onderdeel E is opgenomen in het ter advisering aan de SER aangeboden ontwerp. De SER verzoekt de regering deze omissie terstond te corrigeren.

Volgens de toelichting op de nota van wijziging zal deze tariefsverlaging leiden tot een derving van gemiddeld 30% van de totale opbrengsten van onroerendezaakbelasting; in absolute cijfers gaat het hierbij om een bedrag van om en nabij NAf 8 miljoen uitgaande van de realisatiecijfers voor het jaar 2019 van NAf 28,2 miljoen.³

Voor een nadere explicitering en detaillering van het bovenstaande verwijst de SER naar de in de nota van wijziging op het ontwerp opgenomen bepalingen. Voor een uitleg met betrekking tot deze bepalingen wordt korthedshalve verwezen naar de toelichting op de nota van wijziging.

¹ Nota van wijziging houdende wijziging van de ontwerplandsverordening tot wijziging van de Landsverordening onroerendezaakbelasting 2014; Staten van Curaçao, zittingsjaar 2020 – 2021 – 110

² Volgens de toelichting op de nota van wijziging zijn er over het jaar 2019 nog geen aanslagen onroerendezaakbelasting opgelegd.

³ Bladzijde 2 van de toelichting op de nota van wijziging.

2. Standpunt van de SER

2.1. Eerdere advisering inzake wijziging OZB

Op 14 september 2016 heeft de SER advies uitgebracht met betrekking tot de ontwerplandsverordening⁴. Dat advies is als bijlage bijgevoegd waarbij benadrukt wordt dat hetgeen daarin naar voren is gebracht met betrekking tot de voorgenomen wijziging van de Landsverordening onroerendezaakbelasting 2014 alhier als integraal herhaald en ingelast beschouwd dient te worden. In het voorliggende advies zal de SER zich daarom in algemene zin beperken tot de in de nota van wijziging op het ontwerp opgenomen bepalingen (artikel I, onderdelen A, B, C en D en artikel II) en de daaraan ten grondslag liggende overwegingen. De SER wijst er ten overvloede op dat onderhavig advies in samenhang moet worden gelezen met en als aanvulling geldt op hetgeen in het hierboven genoemde SER-advies uit 2016 reeds is aanbevolen.

De SER juicht het toe dat na zoveel jaren het wetgevingstraject dat in november 2016 is aangevangen met aanbidding van een ontwerplandsverordening tot wijziging van de Landsverordening onroerendezaakbelasting 2014 eindelijk wordt voortgezet hoewel de reden voor deze, naar het oordeel van de SER, best wel aanzienlijke vertraging niet nader wordt toegelicht. De SER acht het van belang dat de in de vorige paragraaf genoemde aanschrijving van de voormalige Minister van Financiën uiteindelijk toch een basis krijgt in een wet in formele zin, hetgeen uit het oogpunt van rechtszekerheid en rechtsbescherming van de belastingplichtige niet alleen wenselijk is maar alleszins noodzakelijk. De SER neemt verder met voldoening kennis van het feit dat de regering in de aan de Staten aangeboden ontwerplandsverordening serieus rekening heeft gehouden met zijn hierboven genoemde advies uit 2016. In de schriftelijke gedachteswisseling met de Staten⁵ wordt dit advies dan ook meerdere malen aangehaald door zowel de Minister van Financiën als door de fracties in de Staten, hetgeen de noodzaak en het belang van de SER advisering ter zake van fiscale aangelegenheden wederom onderstreept.

Wat de SER evenwel niet kan plaatsen is de aard van het onderhavige adviesverzoek in het licht van het best wel langdurige en moeizame voortraject waarbij de ontwerplandsverordening ruim vier jaar lang, om voor de SER nog onbekende redenen, bij de Staten is blijven liggen. De SER heeft de indruk dat het onderhavige adviesverzoek impliciet een spoedbehandeling beoogt. Die indruk wordt versterkt door uitspraken van de Minister van Financiën en het feit dat de relevante ambtelijke diensten met de nodige spoed advies moesten uitbrengen met betrekking tot de (concept) nota van wijziging op de ontwerplandsverordening. Desondanks is een expliciet schriftelijk verzoek voor een spoedadvies door de SER niet in de ontvangen bescheiden aangetroffen. De SER gaat derhalve uit van het formele besluit van de Raad van Ministers (hierna: RvM) dat aan het onderhavige adviesverzoek ten grondslag ligt.

Bij besluit van 25 november 2020 heeft de RvM ingestemd met a) de inhoud van de nota van wijziging op de ontwerplandsverordening tot wijziging van de Landsverordening onroerendezaakbelasting 2014 en b) met aanbidding van bedoelde nota van wijziging aan de SER ter fine van advies, één en ander conform het advies d.d. 18 november 2020 (nr. 1-VJZ'16/0509 en zaaknummers 2016/032611, 2016/029498, 2016/029283, 2016/017997, 2017/007435 en 2017/00259) van de Directeur Wetgeving en Juridische Zaken (hierna: WJZ). Het valt de SER op dat in het advies van WJZ nadrukkelijk gewezen wordt op een vanuit het oogpunt van de wetgevingstechniek ernstige tekortkoming in het ontvangen concept van de nota van wijziging. Kennelijk was het aan WJZ ter juridisch-technische beoordeling voorgelegde concept in het geheel niet voorzien van een toelichting. In het hierboven genoemde advies

⁴ Advies SER d.d. 14 september 2014 met referentienummer 127/2017-SER

⁵ Zie 'Verslag van de Centrale Commissie van de Staten' d.d. 25 januari 2017 en 'Nota naar aanleiding van het Verslag van de Staten' (ongetekend en ongedateerd) inzake de ontwerplandsverordening tot wijziging van de Landsverordening onroerendezaakbelasting 2014

van WJZ wordt daarover het volgende gesteld: 'WJZ heeft geen opmerking ten aanzien van de inhoud van de voorgestelde wijzigingen, maar wel ten aanzien van de toelichting op die wijziging, oftewel gebrek aan een toelichting. De voorgestelde wijzigingen die in deze nota van wijziging zijn opgenomen worden namelijk helemaal niet toegelicht'.⁶ De SER acht een dergelijke gang van zaken onwenselijk en kan zich niet aan de indruk onttrekken dat hetgeen ter advisering voorligt niet vooraf is gegaan door een juridisch deugdelijke belangenafweging. De SER dringt er daarom bij de regering op aan om consequent en op consistente wijze de vereiste zorgvuldigheid in acht te nemen met het oog op bewaking van de wetgevingskwaliteit. In het onderhavig geval klemt dit des te meer aangezien het hierbij om belastingwetgeving gaat waarvan de effecten niet alleen merkbaar zullen zijn in de portemonnee van de bijdrager oftewel de belastingbetalende burger maar ook van invloed zullen zijn op gedragingen van burgers en bedrijven. In het advies van de SER uit 2016 is het belang onderstreept van consistentie, rechtszekerheid en rechtsgelijkheid bij de invoering van de voorgenomen verlaging van het OZB-tarief. De SER wenst dat belang hierbij, wellicht ten overvloede, wederom te benadrukken.

2.2. Principe van lastenverlichting

2.2.1. Gunstige koopkrachteffecten niet voor iedereen

Ten grondslag aan het onderhavige wijzigingsvoorstel ligt het principe van lastenverlichting waarmee via een algehele verlaging van het tarief van de onroerendezaakbelasting wordt getracht de negatieve economische, financiële en sociale effecten van de COVID-19 crisis te verzachten voor degenen die krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot van een onroerende zaak hebben en bijgevolg belastingplichtig zijn in de zin van artikel 2, eerste lid, van de Landsverordening onroerendezaakbelasting 2014 (hierna: Lv OZB). Met de lastenverlichting wordt impliciet beoogd de negatieve koopkrachteffecten van de coronamaatregelen voor eigenaren van gebouwde en ongebouwde onroerende zaken te compenseren. Kennelijk is de gedachte hierbij dat de OZB hiervoor een geschikt instrument is omdat 'iedereen' van de tariefsverlaging zou profiteren.

De SER vraagt zich af of het hierboven gestelde inderdaad zo is en heeft hierover oprechte bedenkingen. Om te beginnen profiteert niet iedereen van de lastenverlichting. Het spreekt vanzelf dat de koopkracht van personen die nu nog kwijtschelding van de OZB-aanslag krijgen er niet op vooruit gaan. In de tweede plaats wordt kennelijk vergeten dat de OZB een enigszins progressieve heffing is, aangezien er een verband bestaat tussen de waarde van iemands woning en het inkomen. Hoe hoger het inkomen, hoe hoger het percentage van dat inkomen dat aan OZB wordt betaald.⁷ Niet iedereen die OZB betaalt, profiteert dus in gelijke mate van een tariefsverlaging. Verder bestaat een niet onaanzienlijk percentage van de woningvoorraad uit huurwoningen. De vraag is of huurders er in koopkracht op vooruit gaan. Aangenomen wordt dat de tariefsverlaging in eerste instantie ten goede komt aan de verhuurder (eigenaar van de onroerende zaak). Zelfs indien de verhuurder een deel hiervan naar de huurder doorsluisst door de huur te verlagen – iets dat nog moet worden afgewacht – is het maar de vraag of die er in koopkracht op vooruit gaat. Kort samengevat verwacht de SER redelijkerwijs dat sommige huishoudens met een eigen woning en eigenaren/gebruikers van bedrijfspanden helemaal niet zullen profiteren van de tariefsverlaging; huurders zullen minder profiteren dan eigenaren en bewoners van goedkope woningen minder dan bewoners van dure woningen. Graag verneemt de SER de zienswijze van de regering omtrent het vorenstaande. De vraag is of bij de overweging om het besluit te nemen tot een algehele tariefsverlaging van de OZB dan wel bij de nadere invulling en vormgeving van het daaruit voortvloeiende voorstel genoegzaam rekening is gehouden met genoemde aspecten en zo ja waarom deze niet nader worden geëxpliciteerd in de toelichting op

⁶ Advies WJZ d.d. 18 november 2020, p. 2

⁷ Hoe progressief de OZB precies is, is helaas niet bekend. Uit vergelijkend onderzoek (Amsterdam) bleek echter dat de OZB daar wel degelijk progressief is: rijke huishoudens betalen een groter deel van hun inkomen aan OZB dan arme huishoudens. Zie M. de Nooij, 'Gevolgen stijging huizenprijzen OZB', B&G, juli/augustus 2002, blz. 12-13.

onderhavige nota van wijziging. Concreet wenst de SER van de regering te vernemen waarom lastenverlichting wenselijk is, voor welke doelgroepen, en hoe dat past binnen het kader van het tot nu toe gevoerde fiscale beleid waarbij 'inkomstenverhogende maatregelen' werden voorgestaan. Voorts verneemt de SER graag wat de motivering is voor de verruiming van de invorderingstermijnen.

In algemene zin merkt de SER op dat de tariefsaanpassingen zoals voorgesteld in het ontwerp onvoldoende gemotiveerd zijn, in de zin dat de noodzaak onvoldoende onderbouwd is. De SER constateert dat het ontwerp daarmee niet, althans in onvoldoende mate, voldoet aan artikel 4, eerste lid, van de Aanwijzingen voor de regelgeving (Circulaire Aanwijzingen voor de regelgeving no. 2011/399851 van 31 juli 2013), waarin is bepaald dat 'tot het ontwerpen van een nieuwe regeling alleen wordt besloten, indien de noodzaak daarvan is komen vast te staan.' In paragraaf 2.2.2. komt de SER terug op de vraag of en in hoeverre aan de motiveringsplicht is voldaan.

In het licht van het vorenstaande wenst de SER voor alle duidelijkheid en wellicht ten overvloede naar voren te brengen dat hij in beginsel welwillend staat tegenover fiscale en niet-fiscale voorstellen en maatregelen die enigszins bijdragen aan koopkrachtbehoud en koopkrachtverbetering, zeker in een krimpende economie waarbij er sprake is van een stijgende werkloosheid, mits deze voorstellen en maatregelen deugdelijk zijn gemotiveerd en op zorgvuldige en verantwoorde wijze zijn voorbereid en afgewogen.

Nu op basis van de meest recente cijfers van de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten (hierna: CBCS)⁸ blijkt dat de gemiddelde consumentenprijzen in 2020 naar schatting met 2,7 procent zijn gestegen en de koopkracht in 2020 als gevolg van de verslechterde situatie op de arbeidsmarkt en loonkortingen is gedaald, wordt een voorgestelde lastenverlagende maatregel als de onderhavige door de SER omarmd, temeer indien de vooruitzichten voor 2021 tevens in ogenschouw worden genomen die volgens de recent gepubliceerde notitie van de CBCS 'door grote onzekerheden en neerwaartse risico's zijn omgeven'.⁹ De CBCS verwacht dat de groei van het reële bruto binnenlandse product (bbp) op Curaçao zal herstellen hoewel de omvang van het bbp onder het pre-COVID-19 niveau zal blijven.¹⁰ Vanuit dat perspectief bezien vindt de SER een verlaging van de belastingdruk verantwoord en op zijn plaats. De ruimte die hierdoor gecreëerd wordt kan worden besteed dan wel gespaard, waarbij in beide gevallen sprake kan zijn van een positief effect op de economie. Daarnaast is het ook van belang om rekenschap te geven van het feit dat bewezen is, zowel op basis van economische theorieën (o.a. Behavioral Economics en Laffer Curve) als wetenschappelijk onderzoek, dat bij hoge belastingtarieven, de belastingbetaler geneigd is om het betalen van belastingen te 'ontwijken'. Een verlaging van tarieven (met eventueel een uitbreiding van de heffingsbasis), zal over het algemeen leiden tot meer opbrengsten (o.a. Tams K. Papp and Elöd Takáts, TMF 2008). In dat opzicht is de SER het eens met de conclusie van de als bijlage bij het onderhavige adviesverzoek gevoegde analyse van de Secretaris-generaal ad interim van het Ministerie van Financiën d.d. 2 oktober 2020 (zaaknummer 2020/035587) dat er mogelijkkerwijs sprake is van een 'win-winsituatie'.

De vraag is of en in hoeverre de voorgestelde OZB-tariefsverlaging een navenante invloed zal hebben op de binnenlandse bestedingen (particuliere consumptie, overheidsconsumptie en investeringen). Een significante stijging van met name de binnenlandse consumptieve bestedingen acht de SER vooralsnog niet aannemelijk nu een niet onaanzienlijk aantal burgers en bedrijven geconfronteerd wordt met de

⁸ Zie CBCS-publicatie 'Economische ontwikkelingen in 2020 en vooruitzichten voor 2021'. Uit de meest recente schattingen van de CBCS blijkt dat Curaçao in 2020 een ongekeerde reële economische krimp van 20,2 procent registreerde. De diepe krimp van het reële bruto binnenlands product (bbp) was het gevolg van een daling van zowel de binnenlandse vraag als de netto buitenlandse vraag. De daling van de binnenlandse vraag kwam door minder particuliere bestedingen, terwijl de overheidsbestedingen stegen. Vooral de particuliere consumptie nam sterk af door de daling van de koopkracht gematigd door financiële steun die de overheid aan de zwaarst getroffen groepen in de maatschappij gaf.

⁹ Amigoe di Korsou, zaterdag 2 januari 2021; 'CBCS; 2021 omgeven door grote onzekerheden'.

¹⁰ Uit de meerjarenbegrotingen van Curaçao en Sint Maarten blijkt dat op de middellange termijn een significante financieringsbehoefte bestaat om de begrotingen te dekken. Hierbij is nog geen rekening gehouden met

omvangrijke negatieve sociaaleconomische gevolgen van de huidige en nog (enige tijd) voortdurende COVID-19 crisis. Immers met name burgers die geconfronteerd zijn met een inkomensdaling of werkloosheid als gevolg van deze omvangrijke sociaaleconomische en humanitaire crisis zullen genoodzaakt zijn om (nog meer) financiële afwegingen te maken. Mogelijkerwijs zal dat in de praktijk een forse toename kunnen betekenen van het aantal aanvragen voor uitstel van betaling van de OZB.

In het eerdere wijzigingsvoorstel dat in 2016 ter advisering aan de SER was voorgelegd was de overweging eveneens lastenverlichting; echter toentertijd was het hoofdargument dat 'lastenverlichting binnen het beleid van de regering past en dat het te dien einde wenselijk is met terugwerkende kracht de drempel voor het opleggen van aanslagen te verhogen en met ingang van 1 januari 2017 voor onroerende zaken met een waarde tot NAF 350.000 het belastingtarief van 0,4% naar 0,34% te verlagen.' Met die eerdere ontwerplandsverordening werden voorts de invorderingstermijnen verruimd. Bij dat eerdere ontwerp werd er nog van uitgegaan dat door de verhoging van het drempelbedrag en de verlaging van het OZB-tarief de derving van de OZB-belastinginkomsten respectievelijk NAF 2,5 miljoen en NAF 5,3 miljoen (tezamen NAF 7,8 miljoen) per jaar zouden bedragen.¹¹ Zoals hierboven reeds aangegeven heeft de toenmalige Minister van Financiën, vooruitlopend op de goedkeuring door de Staten van de wijziging van de Landsverordening onroerendezaakbelasting 2014, middels een aanschrijving die in de Curaçaosche Courant is gepubliceerd de tariefverlaging met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2014 geëffectueerd. Met het bepaalde in het voorgestelde artikel II, eerste lid, van de onderhavige nota van wijziging wordt die beleidskeuze geformaliseerd.

In het verlengde van het bovenstaande verzoekt de SER aan de regering om alsnog aan te geven hoe groot de reële gedeerde OZB-opbrengst is geweest over de jaren 2017, 2018, 2019 en 2020 en hoe deze derving werd gecompenseerd en hoe de regering staat tegenover de opmerking van de Secretaris-generaal ad interim van het Ministerie van Financiën dienaangaande, zoals verwoord in haar hierboven genoemde analyse van 2 oktober 2020¹².

2.2.2. Terugwerkende kracht onvoldoende gemotiveerd

Ten aanzien van het verlenen van terugwerkende kracht aan zowel de formalisering van de beleidskeuze zoals bedoeld in de voorgaande paragraaf als aan de aanpassing van de OZB-tarieven en schijven, zoals bepaald in artikel II, tweede lid, van de onderhavige nota van wijziging, merkt de SER het volgende op.

Hoewel het aannemelijk is dat die voorgestelde terugwerkende kracht in het voordeel is van de belastingbetaler kan bezwaarlijk worden gesteld dat de bijzondere reden daarvoor voldoende gemotiveerd is. De SER vraagt zich dan ook in specifieke zin af op grond van welke overwegingen en argumenten is voorgesteld om terugwerkende kracht te verlenen aan de tariefsaanpassingen en schijven tot 1 januari 2019. Naar het oordeel van de SER ontbreekt er verder een deugdelijke motivering met betrekking tot de voorgestelde terugwerkende kracht tot 1 januari 2014. Dat zulks te maken heeft met de geldende 5 jarige tijdvakken in de Lv OZB, zoals wordt aangevoerd, acht de SER plausibel doch

¹¹ Financiële paragraaf in de memorie van toelichting behorende bij de ontwerplandsverordening tot wijziging van de Landsverordening onroerendezaakbelasting 2014

¹² In haar analyse merkt de Secretaris-generaal ad interim van het Ministerie van Financiën het volgende op: 'Om het argument van inkomstenderving te onderbouwen wordt gebruik gemaakt van bedragen die theoretisch volgens geldende tarieven geïnd hadden moeten worden. Echter, de realiteit leert dat sinds de invoering van de huidige wetgeving, de beoogde opbrengsten nooit zijn gehaald. Alhoewel er sprake was van technische uitdagingen waardoor de uitvoering van de wetgeving niet effectief kon plaatsvinden, is het de vraag (of zelfs onwaarschijnlijk), of de oorspronkelijk beoogde bedragen ooit konden worden geïnd. Het verschil tussen de gemiddelde realisatiecijfers en de verwachte opbrengsten van afgelopen jaren is groot, namelijk NAF 33,5 mln. en ca. NAF. 114,3. Zelfs indien er rekening wordt gehouden met negatieve gevolgen van bovengenoemde technische knelpunten bij de uitvoering van de huidige wetgeving, is het verschil groot. Het argument van inkomstenderving is naar mijn mening dan ook een theoretisch argument., daar na 5 jaar de beoogde opbrengsten verreweg niet werden gehaald.'

zoals reeds gesteld niet genoegzaam gemotiveerd in de toelichting. Daar komt nog bij dat niet gemeld is of en in hoeverre de Inspectie der Belastingen reeds aanslagen heeft opgelegd op basis van de oude tarieven. Wordt het teveel aan betaalde OZB gerestitueerd? Zo ja per wanneer en kan de belastingdienst dat administratief wel aan met de huidige personele capaciteit? Is in verband daarmee wellicht overwogen een overgangsbepaling op te nemen in het ontwerp? In navolging van het hierboven aangehaalde advies van WJZ d.d. 18 november 2020 vindt de SER het van belang dat de toelichting op de nota van wijziging alsnog wordt aangevuld met bovengenoemde ontbrekende gegevens. Eveneens van belang is dat op deugdelijke wijze wordt onderbouwd waarom er ter zake van de terugwerkende kracht tot 1 januari 2014 geen sprake is van een significante afwijking van dan wel mogelijkwjs strijd met het procedurele voorschrift zoals bepaald in artikel 81, tweede volzin, van de Staatsregeling dat voorschrijft dat 'landsverordeningen niet in werking treden voordat zij zijn bekendgemaakt'¹³ en waarom naar het oordeel van de SER in zekere zin afgeweken wordt van het bepaalde in de artikelen 126¹⁴ en 137¹⁵ van de Aanwijzingen voor de regelgeving (Circulaire Aanwijzingen voor de regelgeving no. 2011/399851 van 31 juli 2013). De SER dringt er bij de regering op aan om in de toelichting op de nota van wijziging nader in te gaan op bovengenoemde punten en om, wellicht ten overvloede, omstandig te motiveren waarom er in casu redelijkerwijs geen sprake is van een aantasting van de rechtszekerheid van de burger. Uit het oogpunt van eenduidigheid en rechtszekerheid acht de SER het van wezenlijk belang indien op deze vragen nader wordt ingegaan in de toelichting op de nota van wijziging.

2.3. Geen beleidsmatige koppeling met afgesproken belastinghervormingen uit Landspakket

Voor de SER is het verder in brede zin van eminent belang dat het belastingstelsel voldoet aan de volgende criteria: eerlijkheid, effectiviteit, efficiëntie en eenvoud. Naar het oordeel van de SER zorgen deze criteria ervoor dat het belastingstelsel rechtvaardig, uitvoerbaar, niet onevenredig duur en niet te ingewikkeld is¹⁶. Mede in het verlengde hiervan acht de SER het relevant indien kan worden aangegeven hoe en op welke wijze de voorgenomen lastenverlichting in de sfeer van de OZB zich

¹³ Dit artikel uit de Staatsregeling regelt de wijze van bekendmaking en inwerkingtreding van landsverordeningen. Hoewel de aanschrijving van de voormalige Minister van Financiën niet geldt als een wettelijke regeling in de zin van artikel 2 van de Staatsregeling

¹⁴ Aanwijzing nr. 126 schrijft het volgende voor: 1. Aan de regeling wordt slechts terugwerkende kracht verleend, indien daarvoor een bijzondere reden bestaat; 2. Door het verlenen van terugwerkende kracht aan een regeling worden de in die regeling voorziene rechtsgevolgen gerekend te zijn ingegaan vanaf een nader aangeduid tijdstip voorafgaande aan de inwerkingtreding van die regeling; 3. Aan belastende regelingen wordt, behoudens in uitzonderlijke gevallen, geen terugwerkende kracht toegekend en 4. Bij een regeling mag een feit vóór haar inwerkingtreding is geschied, niet strafbaar of zwaarder strafbaar worden gesteld.

¹⁵ Aanwijzing nr. 137 schrijft het volgende voor: 1. De datum van inwerkingtreding van een regeling ligt in elk geval na het tijdstip van de feitelijke verkrijgbaar stelling van het betrokken Publicatieblad; 2. De datum van bekendmaking van een landsbesluit tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van een landsverordening, een landsbesluit, houdende algemene maatregelen, of een ministeriële regeling met algemene werking, ligt in elk geval vóór de datum van inwerkingtreding van de betrokken regeling.

¹⁶ F. Vuijk, 'Het belang van het beginsel van de minste pijn' (juli 2018), Erasmus School of Economics; "Deze criteria worden nagestreefd door middel van algemene beginselen. Deze beginselen berusten op wat De Langen omschrijft als "gevoelens". Deze gevoelens betreffen de behoefte aan rechtvaardigheid, welvaart, voorkoming van misverstanden en het verwezenlijken van de einddoelen van de wetgeving. Deze beginselen zijn ongeschreven regels, maar vormen wel de basis van het belastingrecht. Deze beginselen zijn door De Langen opgesteld aan de hand van rechtsverschijnselen die hij heeft opgemerkt. Eén van deze beginselen is het beginsel van de minste pijn, dit beginsel ziet op de subjectieve pijn en de administratieve rompsloep. Het beginsel van de minste pijn ziet ook op de andere 'pijn' die een belastingplichtige voelt wanneer belasting geheven wordt. Deze andere pijn is de daadwerkelijke kostenpost van de belasting, de geldelijke betaling." Zie ook: De Langen, 'De grondbeginselen van het Nederlandse belastingrecht deel 1', Samson, Alphen aan den Rijn, 1954 en De Langen, 'De grondbeginselen van het Nederlandse belastingrecht deel 2', Samson, Alphen aan den Rijn, 1958.

verhoudt tot het geheel van belastinghervormingen zoals afgesproken in het op 2 november 2020 door de Minister-president van Curaçao en de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties overeengekomen Landspakket Curaçao. In dat Landspakket is aangegeven dat Curaçao te kampen heeft met lage belasting compliance, uitvoeringsproblemen bij de belastingdiensten en met een ongelijke verdeling van inkomen (onvoldoende herverdeling). In het Landspakket wordt met betrekking tot het vorenstaande dan ook het volgende opgemerkt: 'Voor de ontwikkeling van Curaçao is de realisatie van een robuust belastingstelsel noodzakelijk, met passende economische prikkels, waarin de versturende werking van belastingen beperkt is, en dat goed uitvoerbaar is.' Verder staat in het Landspakket: 'De hervormingen en maatregelen met betrekking tot de belastingen hebben tot doel: 1) het herinrichten van een robuust belastingstelsel met een brede grondslag, dat bijdraagt aan een eerlijke(re) verdeling van het inkomen, stimulering van de economie en uitvoerbaarheid en controleerbaarheid door de Belastingdienst, 2) het realiseren van adequaat ingerichte belastingdiensten.'

De SER constateert dat de toelichting op de nota van wijziging in het geheel niet ingaat op de hierboven genoemde aspecten. Evenmin wordt een onderbouwing gegeven van de keuze voor het toepassen van verschillende tariefschijven binnen het OZB-stelsel, en hoe - op basis van welke systematiek - is gekomen tot de voorgestelde nieuwe tarievenstructuur. Ten aanzien van het vorenstaande wenst de SER naar voren te brengen dat het belangrijk is om deze tariefsverlaging in beleidsmatig opzicht te kaderen binnen de contouren van het hierboven genoemde Landspakket, met als doel het herinrichten van een robuust belastingstelsel met een brede grondslag dat eveneens bijdraagt aan stimulering van de economie en uitvoerbaarheid en controleerbaarheid door de belastingdienst. De SER acht een dergelijke herinrichting onontkoombaar in het licht van het nut en de noodzaak te voldoen aan de hierboven genoemde criteria van eerlijkheid, effectiviteit, efficiëntie en eenvoud. De SER vraagt zich echter af of de noodzakelijke randvoorwaarden zijn gecreëerd om de overeengekomen herinrichting van het fiscale stelsel soepel en succesvol te laten verlopen.

Met betrekking tot de onderhavige voorgenomen OZB-tariefsverlaging kan bezwaarlijk worden aangenomen dat deze vooralsnog daadwerkelijk voldoet aan de hierboven genoemde criteria van doeltreffendheid en doelmatigheid en dat hij bovendien past binnen de doelstellingen van het Landspakket. Ter illustratie kan het volgende voorbeeld worden aangehaald. Enerzijds wordt gesteld dat 'op het gebied van compliance vanaf 2014 op diverse vlakken en door verschillende partijen gewerkt is aan het realiseren van een effectievere en efficiëntere Belastingorganisatie'¹⁷. Anderzijds zijn per 1 september 2019 als gevolg van de inwerkingtreding van de Landsverordening belastingmaatregelen 2019 (P.B. 2019, no. 55) verzwarende maatregelen ingevoerd voor de OZB. Er is een (vormvrije) aangifteplicht ingevoerd voor (economische) eigenaren van onroerende zaken op straffe van 100% boetes waardoor het niet meer mogelijk is om 'stil te blijven zitten en te wachten op een aanslag OZB

---

¹⁷ Zie 'Groeistrategie Curaçao; Integraal en Samen' (oktober 2018) ; "Middels diverse projecten gericht op een 5-tal samenhangende componenten werd en wordt gewerkt aan: 1. Vereenvoudigen van de fiscale wet- en regelgeving 2. Organisatie- en personeelsontwikkeling 3. Operational excellence door IT-oplossingen 4. Specifieke compliance verhogende maatregelen 5. Bestandsopschoning, wegwerken achterstanden en andere quick wins. Binnen het huidige optimalisatieprogramma is reeds vooruitgang geboekt op bovenstaande componenten. In deze groeistrategie wordt verdere nadruk gelegd op het verduurzamen van de reeds behaalde resultaten, de verdere optimalisatie en implementatie van processen en procedures bij de bestaande belastingorganisaties en het verhogen van belastingheffing en -inning. Een belangrijke categorie van compliance zijn de pachtopbrengsten. Er is sprake van een substantieel innings- en aanslagengat in de erfpacht en huur van gronden. Er wordt door de Regering gewerkt aan een inhaalslag. Voorts wordt een rigoureuze controle uitgevoerd op het gebruik van huurgronden en erfpachtgronden. In voorkomende gevallen kunnen illegale occupaties worden gelegaliseerd en vergoeding voor gebruik in rekening gebracht."

die mogelijk nooit wordt opgelegd¹⁸. De belastingdienst heeft namelijk niet altijd de juiste gegevens om een aanslag op te leggen.

2.4. Doeltreffendheid geborgd in praktische uitvoering Landsverordening OZB?

Impliciet houdt het gestelde in de voorgaande alinea in dat de belastingorganisatie, anders dan gesuggereerd wordt, kennelijk (nog) niet voldoende geëquipeerd is om op doeltreffende wijze praktische uitvoering te geven aan de landsverordening OZB. Deze opvatting wordt versterkt door het gegeven dat er naar schatting zo'n 1600 objecten op Curaçao zijn die in het geheel niet bekend zijn bij de belastingdienst²⁰. Dit zijn objecten waarvoor derhalve geen aanslagen OZB zijn opgelegd. De SER vraagt zich in het licht hiervan af hoe de twee in het voorbeeld hierboven genoemde zaken zich tot elkaar verhouden en hoe de regering denkt realistischerwijs, op basis van SMART gedefinieerde doelstellingen en indicatoren, het gat te dichten tussen de institutioneel-organisatorische tekortkomingen bij de belastingorganisatie aan de ene kant en, anderzijds, het gewenste ambitieniveau zoals nader uiteengezet in het hierboven genoemde Landspakket.

In het verlengde hiervan verneemt de SER graag wat de status is van het in 1994 gestarte traject om te komen tot een nieuwe belastingorganisatie (hierna: NBO) waarbij de heffing, inning en controle uit doelmatigheids- en doeltreffendheidsoverwegingen en geheel in lijn met internationale standaarden en *best practices* worden geïntegreerd in één organisatie. De gedachte achter de NBO is dat door de huidige Landsontvanger, de Inspectie der Belastingen en het Belastingaccountantsbureau samen te brengen in een *Semi-Autonomous Revenue Agency* (hierna: SARA) meer inkomsten, hogere efficiëntie en betere compliance worden bereikt. De SER onderschrijft deze integratiegedachte hoewel hij voorzichtigheidshalve van mening is dat nader onderzoek vereist is met betrekking tot de voorgestelde geïstitutionaliseerde structuur van de SARA. Hieronder zal daarop nader worden ingegaan.

Gelet op het bovenstaande dringt de SER er bij de regering op aan om de nodige voortvarendheid te betrachten bij het verwezenlijken van de NBO en om in het kader daarvan een harde doch realistische deadline te stellen. Voorkomen moet worden dat het traject, althans de voortzetting ervan, nogmaals onnodige vertraging oploopt hetgeen naar het oordeel van de SER niet bevorderlijk is voor een richtige naleving van de door Curaçao en Nederland in het Landspakket overeengekomen voorwaarden inzake de herinrichting van het fiscale stelsel. Van belang hierbij is ook dat bij de nadere invulling en vormgeving van de SARA zoveel mogelijk geleerd wordt van de ervaringen van andere landen. Internationaal vergelijkend onderzoek heeft uitgewezen dat een op afstand van de overheid geplaatste belastingorganisatie niet altijd optimaal is en tot gunstige resultaten leidt. In een publicatie over het thema wordt geconcludeerd dat de SARA beslist geen recept is voor succes. In de desbetreffende publicatie wordt hierover het volgende opgemerkt:

"By removing the basic tax administration functions from the traditional line departments in the ministry of finance and granting the SARA a greater degree of autonomy to administer its own internal systems, the expectation has been that real revenue collections will be enhanced, tax-related corruption and evasion will be reduced, and taxpayer services will be improved. After carrying out an in-depth analysis of five SARA cases and taking into account the results of studies

¹⁸ Opiniestuk: 'Verzwarende maatregelen onroerendezaakbelasting per 1 september 2019' (Grant Thornton); https://www.grantthornton-dc.com/contentassets/7a1460f35446451bbce1af312dd35a18/cover/article-lh_onroerendezaakbelasting.pdf

¹⁹ De verplichting om een (vormvrije) aangifte OZB te doen gaat in indien één van de volgende situaties zich voordoet: (1) een onroerende zaak wordt verkregen (binnen twee maanden na de verkrijging, moet aangifte daarvan worden gedaan); (2) een onroerende zaak verandert in waarde door wijzigingen met een minimum van NAF 25.000 (binnen twee maanden na de wijziging moet de aangifte worden gedaan) en (3) 12 maanden na afloop van een kalenderjaar een belastingplichtige nog geen belastingaanslag OZB heeft ontvangen (binnen twee maanden na die 12 maanden moet de aangifte worden gedaan.); zie tevens 'Wijzigingen onroerendezaakbelasting Curaçao' (17 februari 2020) <https://www.bakertillydutchcaribbean.com/english/news/2020/february/wijzigingen-onroerendezaakbelasting/#>

²⁰ Grant Thornton, idem.

done by others, this paper concludes that SARAs have neither lived up to expectations nor can they be categorized as having failed. Tax administration efficiencies have risen and receded, and SARAs have not proven to be quick-fix panaceas. They do provide a platform from which tax administration efficiencies can be generated, but their mere establishment offers no guarantee of success."²¹

In navolging van de Wereldbank²² is de SER van mening dat wanneer wordt besloten tot invoering van het SARA-governancemodel, een reeks van beleidskeuzes gemaakt moet worden met betrekking tot de mate van autonomie, financieringsregelingen en verantwoordingsplicht. Op basis van de resultaten van een enquête van het Internationale Monetair Fonds (hierna: IMF) uit 2006^{23,24} is een toetsingsraamwerk ontworpen dat overheden een scala aan keuzemogelijkheden biedt ten aanzien van bovengenoemd thema. Onderstaande tabel geeft daarvan een overzicht:

Tabel:

Design Considerations for a Semi-Autonomous Revenue Authority
<p>1. Degree of autonomy</p> <p>a. Legal form and status: From an agency relatively close to a normal government organization to a corporate body with considerable independence.</p> <p>b. Funding: From normal funding via parliamentary appropriations to direct retention of a percentage of collected revenues.</p> <p>c. Budget flexibility: From limited flexibility to the complete flexibility of a one-line budget.</p> <p>d. Financial policies (such as accounting, asset ownership, and management procurement): From a situation in which the revenue authority (RA) is subject to standard civil service laws and regulations to one in which it is determined by a "corporate body" status (i.e., not part of the government's accounting entity)</p> <p>e. Human resources: From being within the civil service control framework to being outside it.</p> <p>f. Operational autonomy: From a situation in which the minister has day-to-day authority to one in which the minister has no involvement in operational decisions.</p>
<p>2. Governance framework</p> <p>a. Role of the minister of finance: From direct supervision of the authority by the minister to a more limited role, such as appointment of the board or CEO only and limited broad strategic and tax policy directive powers.</p> <p>b. Role of the board: From no board at all to one with advisory powers only to being fully empowered through legislation to take management decisions.</p> <p>c. Role of the commissioner general: From a coordinating role only to full responsibility for revenue operations with all vested powers from revenue laws.</p>
<p>3. Accountability</p> <p>a. Reporting to the government and parliament: From being part of normal general government reporting to the need to follow special requirements specified in legislation.</p> <p>b. External audit: From being a legislated responsibility of the auditor-general to the RA or its board selecting the external auditor as it sees fit.</p>
<p>4. Scope</p> <p>Usually, the RA has authority for the administration and enforcement of all direct and indirect taxes at the national level as well as customs administration. The RA may also include the collection of local taxes or fees, social taxes or levies, and collection of social contributions.</p>

Bron: Crandall 2010

²¹ A. Mann: 'Are Semi-Autonomous Revenue Authorities the Answer to Tax Administration Problems in Developing Countries? – A Practical Guide' (september 2004)

²² R. I. Felix Junquera-Varela, R. Awasthi, O. Balabushko en A. Nurshalkova, november 2019; 'Thinking strategically about revenue administration reform: The creation of integrated, autonomous revenue bodies' Discussion paper no. 4 Governance Global Practice, World Bank Group. <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/33079/Thinking-Strategically-about-Revenue-Administration-Reform-The-Creation-of-Integrated-Autonomous-Revenue-Bodies-Policy-Note.pdf?sequence=5&isAllowed=y>

²³ W. Crandall, 2010. 'Revenue Administration: Autonomy in Tax Administration and the Revenue Authority Model' IMF Technical Notes and Manuals. Washington, DC: FAD, IMF.

²⁴ W. Crandall en M. Kidd, 2006. 'Revenue Authorities: Issues and Problems in Evaluating their Success. WP 06/240.' Washington, DC: IMF.

Uit de tabel kan worden opgemaakt dat een strategische, alomvattende en gecoördineerde aanpak van zowel het fiscale beleid als de hervorming van de belastingadministratie onontbeerlijk is in het licht van de doelmatigheid en doeltreffendheid die nagestreefd worden met de vormgeving en implementatie van een SARA. In het verlengde daarvan wordt de regering in overweging gegeven om de blauwdruk c.q. het ontwerp alsmede de daaruit voortvloeiende conceptwet- en regelgeving met betrekking tot de NBO/SARA op aspecten als procesgang, samenhang, integraliteit, doeltreffendheid en doelmatigheid te laten toetsen door internationale belastingexperts, organisatiedeskundigen en of verandermanagers alvorens het traject met behulp van technische bijstand uit Nederland voort te zetten. Uit het oogpunt van consistentie is het voorts aan te bevelen het traject, zoals in paragraaf 2.3. is aangegeven, in te kaderen in de in het Landspakket overeengekomen belastinghervormingen.

2.5. Financieel-economische implicaties

In de toelichting op de nota van wijziging op de onderhavige ontwerpplandsverordening staat, zoals in paragraaf 1.1. reeds is vermeld, dat op basis van de ontvangen informatie omtrent het aantal onroerende raken en de waarde van deze onroerende zaken de voorgestelde OZB-tariefsverlaging tot een derving van gemiddeld 30% van de totale opbrengsten van onroerendezaakbelasting leidt. Verder is aangegeven dat de uitvoering van de Lv OZB na haar invoering te kampen heeft gehad met vele uitdagingen 'waardoor de heffing van deze belasting nog niet haar volle potentie heeft bereikt.' De toelichting vervolgt met: 'In de afgelopen periode is veel werk verzet om het systeem dat wordt gebruikt voor het beheer van het bestand aan onroerende zaken, vastleggen van de waarde van deze onroerende zaken en om aanslagen op te leggen, te verbeteren. Als gevolg van deze werkzaamheden zal de compliance ten aanzien van dit belastingmiddel moeten gaan toenemen.'

Zoals hierboven reeds vermeld hecht de SER eraan een nadere toelichting te ontvangen met betrekking tot het vorenstaande. In het verlengde daarvan acht de SER het tevens van belang dat op regelmatige basis, over een middellange periode, zowel de budgettaire effecten als de effecten op het consumptiegedrag van huishouders en het investeringsklimaat worden gemonitord. Op basis van de uitkomsten van die periodieke monitoring kunnen desgewenst noodzakelijke bijstellingen plaatsvinden dan wel aanvullende maatregelen worden genomen.

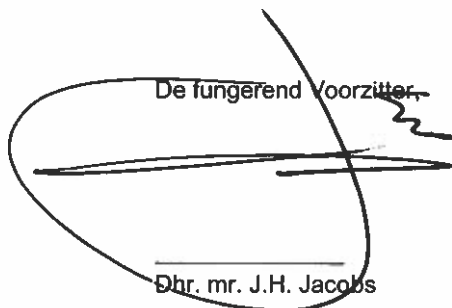
Tot slot

Gelet op het gestelde in de voorgaande paragrafen concludeert de SER dat een algehele verlaging van het OZB-tarief, zoals voorgesteld in het onderhavige ontwerp, onder de huidige omstandigheden (COVID-19, sombere economische vooruitzichten, koopkrachtdaling, etc.) wenselijk en verdedigbaar is, hoewel deze maatregel niet gepresenteerd wordt als onderdeel van een deugdelijk voorbereide en (her)kenbare lastenverlichtingsoperatie noch als integraal onderdeel van het met Nederland overeengekomen belastinghervormingspakket. Juist vanwege het ontbreken van een beleidsmatige inkadering lijkt de maatregel op het eerste gezicht 'in isolement' waardoor er vooralsnog gegronde redenen zijn om kanttekeningen te plaatsen bij een doeltreffende en doelmatige implementatie ervan. In het kader hiervan acht de SER het van belang dat het nut en de noodzaak van de tariefsverlaging alsmede van de voorgestelde terugwerkende kracht van deze tariefsverlaging nader worden gemotiveerd en dat de budgettaire en financieel-economische implicaties inzichtelijk worden gemaakt. Ook wordt het wenselijk en noodzakelijk geacht het (toekomstige) institutioneel-organisatorische en uitvoerende kader waarbinnen de OZB zal dienen te 'opereren' kritisch tegen het licht te houden. Nadere studie op dit vlak is evenwel nodig.

De SER geeft de regering in overweging met het bovenstaande rekening te houden en zoveel mogelijk de in het onderhavige advies aangekaarte punten te beschouwen.

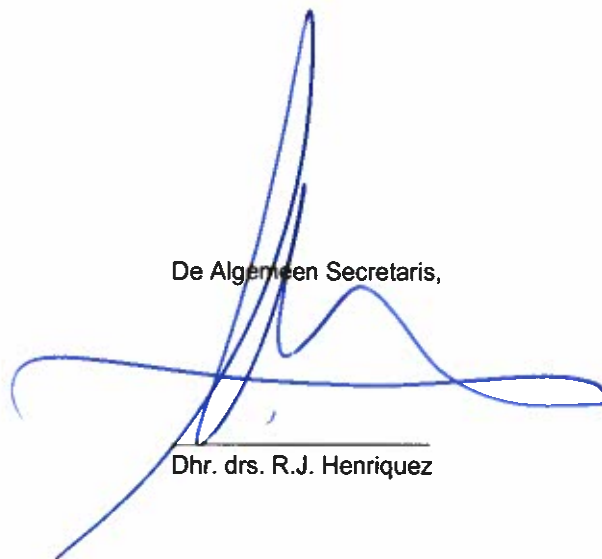
Namens de Sociaal-Economische Raad,

De fungerend voorzitter,

Dhr. mr. J.H. Jacobs

De Algemeen Secretaris,

Dhr. drs. R.J. Henriquez

cc.: De Minister van Algemene Zaken
De Uitvoeringsorganisatie Wetgeving en Juridische Zaken van het Ministerie van Algemene Zaken
De Sector Fiscale Zaken van het Ministerie van Financiën